

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иван Боев

на материалите, представени в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в областта на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Криминалистика“.

В конкурса за доцент, обявен в Държавен весник бр. 31 от 12.04.2019 г. и в сайта на СУ „Св. Кл. Охридски“ за нуждите на катедра „Наказателноправни науки“ към факултет „Юридически“, като единствен кандидат участва гл. асистент, д-р Здравка Владимирова Кръстева от СУ „Св. Кл. Охридски“.

1. Здравка Кръстева е родена 26 юни 1973 г. в гр. Бургас. Завършва през 1991 г. в ПМГ “Никола Обрешков”, гр. Бургас, а през 1996 г. придобива магистърска степен по право в Бургаския свободен университет, специализация по наказателноправни науки. През 2015г. защитава научна степен „доктор по право“. Работи като съдебен кандидат /1996 – 1997г./, адвокат /1998 – 2002г./, ръководител на звено за международни проекти, омбудсман на Република България, София, /2005 – 2010г./, програмен директор в Института по модерна политика, София /2009 – до момента/, хоноруван преподавател по криминалистика и съдебни експертизи в Нов български университет, от /2018г. до момента/, хоноруван преподавател по криминалистика в УНСС /от 2019 до момента, гост преподавател по програма „Еразъм+“, Юридически факултет в Университет на Ниш, Сърбия, главен

асистент по криминалистика в Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“.

2. Кандидатът Здравка Кръстева участва в конкурса с:

- статии 6 бр.;
- монографии 1бр.;
- глава от колективен труд 1бр.

Всички публикации са на български език – 8 бр.

В представените трудове няма такива, които да са рецензирани преди публикуването им.

3. Отражението на научните публикации на кандидата в специализираната литература е изразено с голямо количество цитирания - 12 бр. И всичките са от български автори. Кандидатът не е посочил цитирания от чужди автори.

Здр. Кръстева отговаря на националните минимални изисквания за заемането на длъжността, което е установено от научното жури на неговото първо заседание (Протокол №1 от 21 юни 2019г.).

3.1. 3. Кръстева е утвърден лектор и педагог, който предизвиква вяра и възторг в обучаваните от нея студенти. Затова несъмнено допринасят нейните сериозни познания в криминалистиката, съдебните експертизи, и другите наказателноправни науки, съчетани с практическите й умения, придобити като омбудсман и адвокат, както и многобройните специализации у нас, САЩ, Италия, Холандия.

Трудовата си дейност като преподавател по криминалистика започва от 01.07.2002г. като главен асистент в „Св. Кл. Охридски“. След защитата на докторската си дисертация е търсен лектор в обучението на студенти по

право и в други български университети – УНСС, НБУ, както и Университета на Ниш, Сърбия.

3.2. Научната и научноприложната дейност на кандидата се съдържа в представените за рецензиране трудове, които по съдържание и значимост преобладават над научната продукция преди защитата на З. Кръстева за доктор.

От тях монографията: „Свидетелите-очевидци в наказателното производство в светлината на съвременните постижения на психологията и криминалистиката“ най-ярко характеризира кандидата като учен и преподавател.

Психологическите основи на свидетелските показания отдавна привличат интереса и вниманието на криминалистите. Първите изследвания се отнасят към началото на XIX в. и са на двама немски учени – Хофбауер /1808 г./ и Фридрих /1835 г./. След тяхното публикуване изучаването на психологията на свидетелските показания необяснимо спряло. Едва през 1898 г. основоположникът на криминалистиката Х. Грос издава книгата „Криминална психология“. Много от разработените от него положения са запазили своето значение до наши дни. Изучаването на психологията на свидетелските показания прави своята най-голяма крачка с използването на експерименталния метод в психологията под влияние на развитието на естествените науки /В. Вундт, Е. Титчнер /Германия/, Т. Рибо, А. Бине /Франция/, У. Джеймс /САЩ/.

Един от създателите на експерименталната психология е А. Бинет, който пръв прилага този метод за установяване на въздействието, което оказва на детските показания внушението. През 1902 г. експерименти за определяне на свидетелските показания провежда немският психолог У. Щерн.

Разликата в техните изследвания е, че докато Бинет си поставял за задача чрез научнообоснованите методи да се получават правдивы показания от свидетелите, то Щерн се стреми да установи степента на достоверност на получените показания. Проблемът е, че тези безспорни учени на базата на своите изследвания скептично се отнасят към свидетелските показания като по този начин създали теоретичен мост за практическо придвижване в наказателния процес на така наречените „неми свидетели“, т.е. за използване само на вещественни доказателства при произнасянето на присъдата.

Така Х. Грост пише: „С всеки успех на криминалистиката спада значението на свидетелските показания, които невинаги са безусловно достоверни доказателства и едновременно се повишава значението на реалиите, т.е. на веществените доказателства“. Същото становище изказва и друг от известните криминалисти – Е. Локар.

Това поражда схоластичен спор, който не заглъхва и до днес. С годините расте единствено броят на предлаганите решения, сменят се имената на опонентите и се попълва арсеналът от привежданите от тях аргументи, варира и степента на читателския интерес към дискусиата.

Освен това тези проблеми в основата си са и в така нареченото разделяне на криминалистиката от 20-те години на миналия век до края на деветдесетте на: „буржоазна“ и първо на „съветска“, а след 1945 г. „социалистическа“ криминалистика. Криминалистите от социалистическите страни се обединяват под становището, „че теорията за недостоверност на свидетелските показания е поставена в служба на поборниците на реакцията с политическа цел и се използва в борба с революционните движения на народните маси“.

Изследванията по съдебна психология в началото на 30-те години на XX в. необосновано намаляват, а някъде са и напълно прекъснати. През 40-те

години на века криминалистите в Съветския съюз идват до извода, че „въпросите за приспособяване на психологията към задачите на разследването трябва да бъдат отнесени към компетенциите на криминалистиката.“ /Шавер/, с което дават зелена светлина за следващи изследвания в тази насока. Те формулират и значително количество от научните препоръки, самостоятелно анализирайки и обобщавайки материалите от практиката с използването на данните от общата психология. Проблемите на психологията в свидетелските показания привличат вниманието на учени след 50-те години в социалистическото направление – Полша /П. Хорошовски/, Румъния /Т. Богдан/, Унгария /И. Кертес/, ЧССР/Я. Соукуп, О. Типич/.

У нас, без да има изрична забрана, криминалистите не се обвързват с изследвания, като това, в което има дискусия и не е гледано с добро око от отговорните по това време личности. Само в учебниците и в методиките за разследване се прокрадват психологически понятия по отношение на възприемането, запаметяването, възпроизвеждането от свидетелите-очевидци и приемането на информация от разследващите.

Всичко това съм длъжен да го изложа, тъй като представената монография е първото в нашата специализирана литература самостоятелно, изчерпателно, обективно изследване с прилагане на знания от криминалистиката и психологията за изследването на участието на свидетели очевидци в наказателния процес. Освен това внасям и някои уточнения в изложението и изяснявам причините, породили забяването на такива изследвания у нас и защо посочените в библиографията български автори са малко на брой, представени с произведения, несвързани с разработената от кандидатката тематика.

Монографията се състои от увод, четири глави, заключение, приложение и библиография в рамките на 299 стр.

Авторката избира да изследва участието на свидетелите-очевидци в две следствени действия – разпознаване и разпит в досъдебното и съдебното производство. Приема да разработи първо основите на разпознаването в гл. I и II, а след това в гл. III – на разпита, и гл. IV да я посвети на резултатите от провеждането на тези две действия по разследването. Отработената структура е приемлива, но по-правилно, според мен, би било първо да се разработи тактиката на разпита, а след това на разпознаването. Аргументите ми за това са: разпитът е познат на човечеството от хилядолетия и тактиката на неговото провеждане е преминала през различни етапи /положителни или отрицателни/, но е утвърдена в международната досъдебна и съдебна практика. Разпознаването процесуално се използва у нас като способ на доказване от 1975 г. Утвърдено, е но има и много неизяснени проблеми, както констатира това и кандидатката. Като основна част от разпознаването е предварителният разпит, което също го поставя топографски в разработката преди разпознаването за установяването на тъждество и въобще възможността то да се извърши. Читателят не би си задавал и въпроса, какви са съдържанието и целта на когнитивния метод, а в книгата нямаше да съществува препратката към него. Разбира се, могат да се приведат и други аргументи.

Съчетаването на знания от криминалистиката, психологията и авторската интуиция са използвани от Кръстева, за да създаде убедителна стратегия за провеждането на разпознаването и разпита на свидетели-очевидци.

Разглеждайки работата като цяло, най-пълно, съдържателно, интелигентно при използване на богат емпиричен материал е разработено

действието разпознаване. Двете глави и частта в четвърта, посветени на него, значително се открояват като нещо изключително полезно за издигането на теорията и практиката по тези въпроси на едно ново, съвременно ниво, съобразено с най-модерните, креативни постижения на психологията от световен мащаб.

3. Кръстева разглежда резултата от разпознаването като една от формите на процесуалното отъждествяване, резултатите от което, съобразени с изискването на закона, се приема като съдебно доказателство, а протоколът от разпознаването се признава за негов източник. Тактическите особености на предявяването за разпознаване е един от частните въпроси на тактиката на следствените действия. Доколкото процесуалната дейност по разпознаването се осъществява от разследващите органи и съда, авторката отделя заслужено внимание преди всичко на значението на тяхната дейност, както и на актовете на тези лица по време на извършването му. По този начин тя е намерила основание да констатира и разгледа всички общи и частни проблеми от психологически характер при процесуалното разпознаване. Тъй като са известни и други форми на разпознавателни действия, разгледани са и допусканията от закона процесуални възможности, каквото е оперативно издирвателното разпознаване.

Сравнителният анализ, който се прави в труда между съответстващите текстове на НПК и изучаването на международната положителна практика, дава богат материал на авторката за поставяне и обсъждане на необходимостта от усъвършенстване на законодателството и привеждане на националната ни практика в равновесие с международните стандарти и принципи. Резултатите от проведеното изследване и е позволило да открие източниците на редица допускани в следствената и съдебната практика

грешки, лишавачи този процесуален способ от неговото доказателствено значение и да предложи редица препоръки по тяхното отстраняване.

Изучаването на теоретичните въпроси и на практиката на предявяването за разпознаване на основата на познанията на психологическата природа на разпознавателния процес, закономерностите на съставните му психически явления са дали възможност на кандидатката да разработи редица тактически препоръки, използването на които ще обезпечи обективност и достоверност на този процесуален способ. Изясняването на психологическата същност на разпознавателния процес ще позволи също така да се разшири процесуалната възможност за използване на разпознавателните способности на участниците в изследваното събитие и кръгът от обекти предявявани за разпознаване.

Направените предложения за съществени уточнявания на диспозициите на текстовете за разпознаване ще повиши ефективността от тяхното приложение. Целесъобразни са и препоръките *de lege ferenda* както на основните, така и на допълнителните правила за разпознаване, за да бъдат формулирани и приведени в съответствие, като се отчитат специфичните свойства на някои категории обекти и особените условия за тяхното предявяване за разпознаване.

Особено положителна е оценката на разпознавателния акт като резултат от редица психически процеси, който не зависи от това, било ли е разпознаването организирано по процесуалните правила, извършено ли е в непроцесуална форма, или е протекло случайно, което не гарантира обективността и достоверността на резултатите от разпознаването. То ще бъде реално само в случаите, ако решението за неговото провеждане е взето, като се отчита имало ли е вече разпознаване, в това число, и извън процесуалните форми. Приемането на грешни решения в посочените

ситуации би се предотвратило, ако в закона точно е формулирано, че разпознаване не може да бъде извършено по процесуалните правила на НПК, ако разпознаващият вече е разпознавал обекта. Предложенията в тази връзка от кандидата биха избистрили несъответствията, които в момента съществуват в практиката.

В главата, посветена на разпита на свидетелите-очевидци, са разработени основните въпроси на това следствено действие, спазвайки неговата класическа структура и съдържание.

На съвременен научен анализ е подложен така нареченият когнитивен разпит като най-пълно изследван в теорията и апробиран в практиката подход за събиране и проверка на гласни доказателства на редица страни /Великобритания, Франция, Германия и др./. Разработени са от кандидатката психологическите особености на контакт с разпитвания свидетел-очевидец, посочени са тактически способности, разработени в психологията и известни като мнемоники, разкрито е съдържанието на етапите на разпита, като са посочени и типичните грешки, които се допускат при свободния разказ и поставянето на въпроси към разпитвания. Направените предложения по отношение на провеждането на разпита са аргументирано посочени, интелигентно, без налагане на своето мнение, но защитавайки го, авторката се опитва да създаде един добре изработен алгоритъм за извършването на това следствено действие, с цел получаване на правдива информация от разпитвания. Удачно в тази част на труда е намерило развитие и така нареченото в психологията автоинтервю, което за първи път се разработва така пространно в нашата литература.

Оценка на резултатите от разпознаването и разпита са обединени в една глава, което е добре, но наред с прекрасните препоръки, направени от

авторката, налице са и повторения на вече изяснени в другите глави обстоятелства.

Кандидатът познава и следи непрекъснато практиката на разследващите органи, прокуратурата и съда. В изследването си се стреми да повиши и издигне тяхната дейност до най-съвремените постижения на наказателноправните науки. В отделни случаи, обаче, нейните изводи, обобщения, препоръки *de lege ferenda*, според мен, ще останат нереализирани. И това няма да е по нейна вина. Те ще се сблъскат с инерцията на практиката, която няма да е в състояние да ги възприеме и апробира в своята, в повечето случаи, рутинна дейност, поради тяхното еталонизиране. Нейните научни постижения ще могат да се реализират, но това няма да стане изведнъж, а навярно постепенно и поэтапно с предварителна подготовка и квалификация не само на кадрите, но и на законодателната власт. В тази връзка винаги съм защитавал позицията, че специализацията на органите на разследването – това е бъдещето за тяхното израстване. Затова приветствам З. Кръстева, също като адепт за специализация чрез профилирано обучение по вид на престъплението, на следственото действие, на неговата цел и съдържание.

Поначало приносните моменти са дело на самата авторка, която се отличава с подчертана коректност, добросъвестност при работата с това огромно количество от литературни и практически източници или извори. Налице е и научна искреност при тяхното всестранно изучаване, ползване, коментиране и не на последно място критикуване и изразяване на собствено становище и визии. Разбира се, тези приноси са свързани и се основават на теоретичните разработки на англоезични автори от редица страни от света като изследването се простира от САЩ, европейските страни до Австралия. Посочени са положителните и утвърдените от теорията и практиката

принципи, стандарти и правила, но З. Кръстева е успяла да открие и нови, сложни и актуални проблеми, които да проучи, да анализира и да ги предложи за обсъждане и приложение в практиката на разследващите и съда. Кандидатката безспорно е подбрала лично, обработила е коректно огромен по своето количество и качествен материал, за да ни представи една значима по обем и творчество разработка.

3.3. Статията – „Разпознаването в наказателното производство в светлината на съвременните постижения на когнитивната психология“, по съдържание на изследването се покрива с рецензираната монография.

3.4. Трудовете, които са извън номенклатурната специалност, по която е обявен конкурсът, са също научно постижение на кандидата. Чрез тях са показани широките научни, културни и обществени интереси и нагласи, които има авторката. Освен това знанията, които притежава по криминалистика, по този начин са реализирани като опит и специалност на кандидата в научното осигуряване на висшето юридическо образование. И не на последно място тези изследвания извън криминалистическата наука, но също с правно значение, оказват своето благотворно влияние върху нейната лична основна научноизследователска и учебно-педагогическа работа.

4. Личните ми впечатления за кандидата са изключително благоприятни. Тя е прецизна, упорита, целенасочена в преподавателската и в научната си работа. Коректна, внимателна с колеги и студенти, тя е успяла да изгради образа на безспорен авторитет, на човек, на който можеш да се довериш, и когото не можеш колегиално да не уважаващ.

Заклучение:

Имайки предвид горе изложените съображения, си позволявам определено да заявя, че със своите научни, педагогически, обществени и лични качества и постижения кандидатът гл. асистент, д-р Здравка Владимирова Кръстева отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за неговото приложение. Затова предлагам Здравка Владимирова Кръстева да бъде избрана за „доцент“ по професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Криминалистика“.

30.VII.2019 г.

София

Рецензент:

/проф.д-р Иван Боев/

REVIEW

By Prof. Dr. Ivan Boev of the materials presented in the competition for the academic post of Associate Professor in the field of higher education 3. Social, business and legal sciences, professional field 3.6. Law, a science field of Criminalistics. In the competition for Associate Professor, announced in State Gazette issue No. 31 of April 12, 2019 and on the website of Sofia University "St. Kliment Ohridski" for the needs of the Department of Criminal Law at the Faculty of Law, with the sole candidate participating in the competition Chief Assistant Professor Dr. Zdravka Vladimirova Krasteva from Sofia University "St. Kliment Ohridski".

1. Zdravka Krasteva was born on June 26, 1973, in Burgas. She graduated in 1991 at the High School of Mathematics and Natural Sciences "Akademik Nikola Obreshkov," Burgas, and in 1996 received a master's degree in law from the Burgas Free University, specializing in criminal law. In 2015, she was awarded a Ph.D. degree. She has worked as a judicial candidate (1996 – 1997), lawyer (1998 - 2002), Head of the Unit for International Projects, Ombudsman of the Republic of Bulgaria, Sofia, (2005 - 2010), Program Director at the Institute for Modern Policy, Sofia (2009 - present), part-time lecturer in criminalistics and forensics at New Bulgarian University, (from 2018 until now), part-time lecturer in forensics at UNWE (since 2019), guest lecturer in Erasmus + Program, Faculty of Law, University of Niš, Serbia, Chief Assistant Professor in Criminalistics at the Law Faculty of Sofia University "St. Kliment Ohridski".

2. The candidate Zdravka Krasteva takes part in the competition with:

- Six articles;
- One monograph;

- one chapter in a collective monograph.

All 8 publications are in Bulgarian language.

There are no papers amongst the submitted works that were reviewed before their publication.

3. The influence of the publications of the candidate in the specialized literature is demonstrated by a large number of citations - 12. All of them are from Bulgarian authors. The candidate did not specify quotations from foreign authors. Zdravka Krasteva meets the national minimum requirements for the academic post, which was established by the scientific jury at its first meeting (Minutes No. 1 of June 21, 2019).

3.1. Krasteva is an established lecturer and educator who evokes faith and enthusiasm in her students. Her considerable knowledge of forensic science, criminalistics, and other criminal law sciences, combined with her practical skills acquired as an Ombudsman employee and lawyer, and the numerous specializations in the USA, Italy, the Netherlands, undoubtedly contribute to this fact. Her work as an assistant professor in criminalistics began on July 1, 2002, as an Assistant Professor at the University of "St. Kliment Ohridski ". After defending her doctoral dissertation, she is sought as a lecturer of law students at other Bulgarian universities - UNWE, NBU, as well as the University of Niš, Serbia.

3.2. The scientific and applied activity of the candidate is demonstrated in the papers submitted for review, and their importance prevails over the scientific production prior to the PhD degree. Of these, the monograph "Eyewitnesses in Criminal Procedure in the Light of the Contemporary Achievements in Psychology and Forensic Sciences" most clearly characterizes the candidate as a scientist and lecturer. The psychological basis of witness testimony has long attracted the interest and attention of criminalists. The first studies date back to the beginning of

the 19th century and are authored by two German scientists - Hofbauer (1808) and Friedreich (1835). After their publications, the study of the psychology of the testimony was inexplicably discontinued. It was not until 1898 that the founder of forensic science, H. Gross, published the book "Criminal Psychology." Many of the ideas he has developed have retained their importance to this day. The study of the psychology of witness testimony takes its greatest step with the use of the experimental method in psychology under the influence of the development of the natural sciences. Wundt, E. Titchner (Germany), T. Ribo, A. Binet (France), W. James (USA). One of the creators of experimental psychology is A. Binet, who first applied this method to determine the impact of suggestions to the child's testimony. In 1902, experiments in the field of the witness testimony were conducted by the German psychologist W. Stern. The difference in their research is that while Binet has set himself the task of obtaining truthful testimony from witnesses through science-based methods, Stern seeks to establish the degree of reliability of the testimony obtained. The problem is that these indisputable scientists, based on their research, are skeptical of the witness testimony, thus influenced the preference in the criminal procedure to the so-called "silent witnesses," i.e., to the usage preferentially of material evidence in sentencing. Thus, H. Gross writes: "With every success of forensics, the importance of testimony is diminished, which is not always unconditionally credible evidence, and at the same time the significance of physical evidence is increased " The same opinion is expressed by another well-known criminalist, E. Locar. This gives rise to a scholastic polemic that has not subsided to this day. Over the years, the number of proposed solutions has grown, the names of the opponents have changed, and the arsenal of the arguments they have given has been replenished, and the degree of readers' interest in the discussion has varied. In addition, these problems are at the root of the so-called division of criminalistics from the 1920s

through the late 1990s into the "bourgeois" and at first the "Soviet", and after 1945 "socialist" criminalistics and forensic sciences. Criminalists from socialist countries agree on the notion that "the theory of untrustworthy testimony has served the reactionaries politically and was used to counter the revolutionary movements of the masses." Studies in forensic psychology in the early 1930s were unjustifiably diminished and in some places even interrupted. In the 1940s, criminalists in the Soviet Union came to a conclusion that "the questions of adapting psychology to investigative tasks should be referred to the field of criminalistics" (Shaver), thus giving the green light for further research in this direction. They also formulate a significant amount of scientific recommendations, independently analyzing and summarizing practice using data from general psychology. The problems of psychology in the witness testimony have attracted the attention of scholars after the 1950s in the socialist area - Poland (P. Horosovski), Romania (T. Bogdan), Hungary (I. Kertes), Czechoslovakia (Y. Soukup, O. Tipich).

In Bulgaria, without explicit prohibition, criminalists do not engage in research, as it is not approved by those in power at the time. Only in the textbooks and investigative methodologies psychological concepts regarding the perception, memorization, reproduction by eyewitnesses have sneaked. I am obliged to state all this since the presented monograph is the first in our specialized literature independent, comprehensive, objective study with the application of forensic science and psychology to investigate the participation of eyewitnesses in the criminal process. Also, I make some clarifications and elucidate the reasons that led to the slowdown of such studies in Bulgaria and why the Bulgarian authors mentioned in the bibliography are few and mostly presented with works unrelated to the topic developed by the candidate.

The monograph consists of an introduction, four chapters, a conclusion, an annex and a bibliography within 299 pages. The author chooses to examine the

involvement of eyewitnesses in two investigative actions – identification parade and interview in the pre-trial and court proceedings. She decides to develop first the basics of the lineup in Chapters I and II, and then in Chapter III - the witness interview, and devotes Chapter IV to the assessment of the results of these two investigative actions. This structure is acceptable, but it would be better in my opinion, if the tactics of the interview are discussed first and then the lineup. My arguments for this are as follow: the interview has been known to mankind for millennia and the tactic of its conduct has gone through various stages (positive or negative), but it is well established in the pre-trial and trial practice. Identification parade has been used procedurally in our country as a means of proof since 1975. It is well-established, but there are also many unexplained problems, as the candidate notes. A preliminary interview is a significant part of the preparation for the identification parade. The reader would not ask the question what the content and purpose of the cognitive interview are, and in the book, there would be no reference to it in the later chapters. Of course, other arguments can be made.

The combination of forensic science, psychology, and author's intuition have been used by Krasteva to create a compelling strategy for conducting the identification parade and eyewitness interview. Considering the work as a whole, the most comprehensive, meaningful, intelligent use of rich empirical material concerns the lineup. The two chapters and the fourth section on it stand out as something extremely useful in elevating theory and practice to a new, contemporary level, in line with the most up-to-date, creative achievements of psychology worldwide.

Z. Krasteva views the result of the lineup as one form of procedural identification, the result of which, in accordance with the requirement of the law, is accepted as evidence and the lineup report is recognized as its source. The tactical specifics of the identification parade are one of the particular important issues of

investigative tactics. The author finds grounds to identify and address all general and specific psychological problems in the lineup procedure. As other forms of identification are known, additional possibilities, such as mugshot searches, are also considered.

The comparative analysis, which is made between the relevant texts of the CCP and the study of good foreign practice, provides rich material for the author to discuss the need to improve legislation and bring our national practice in line with international standards and principles. The research made it possible to identify the sources of many mistakes made in investigative and judicial practice, which diminish the probative value of this procedural means and accordingly a number of recommendations for the elimination of these problems are proposed.

The study of theoretical issues and the practice of identification parades based on the knowledge of the psychological nature of the identification process, the specifics of its constituent psychic phenomena have enabled the candidate to develop many tactical recommendations, the use of which will ensure the objectivity and reliability of this procedural means. The clarification of the psychological nature of the identification process will also allow expanding of the procedural opportunity to use the identification abilities of the participants in the investigated event and the range of objects presented for identification.

Proposals for substantial refinements of the legal provisions for the lineups will increase the effectiveness of their application. The *de lege ferenda* recommendations of both the primary and additional identification rules are appropriate, taking into account the specific properties of certain categories of objects and the particular conditions for their presentation for identification. Particularly positive is the evaluation of the identification act as a result of a number of mental processes, which depends on whether the lineup was organized according to procedural rules or was performed in a non-procedural form, or was

accidental. The decision to conduct a lineup has to be made, after taking into account whether there was already identification, including outside the procedural forms. Making the wrong decisions in these situations would be prevented if the law clearly stated that lineup could not be made under the procedural rules of the CCP if the witness already identified the object. Proposals in this regard by the candidate would counteract the inconsistencies that currently exist in practice. In the chapter on the eyewitness interview, the basic questions of this investigative action are elaborated, following its classical structure and content.

The so-called cognitive interview has undergone modern scientific analysis as the most thorough theory- and practice-tested approach to collecting and verifying witness testimony in a number of countries (United Kingdom, France, Germany, etc.). The candidate has elaborated on the psychological features of the rapport with the witness, the tactical methods developed in psychology, known as mnemonics, stages of the interview, as well as the typical mistakes with relation to the free narrative and asking of the questions. The suggestions made regarding the conduct of the interview are reasonably stated, intelligently, without imposing her opinion, but defending it, the author tries to create a well-designed algorithm for carrying out this investigative action in order to obtain truthful information from the witness. In this part of the work, the so-called auto-interview, which for the first time has been developed so extensively in our literature, has been appropriately addressed.

Evaluation of the results of the lineup and the interview are combined into one chapter, which is good, but in addition to the wonderful recommendations made by the author, there are repetitions of those already clarified in the other chapters.

The applicant is familiar with and constantly monitors the practice of the investigating bodies, the prosecution, and the court. In its research, it seeks to

increase and elevate their activity to the most recent achievements in the criminalistics. However, in some cases, its conclusions, summaries, recommendations *de lege ferenda*, in my opinion, will remain unfulfilled. Moreover, it will not be her fault. They will encounter the inertia of a practice that will not be able to perceive and approve it in their, in most cases, routine activities because of their repeated patterns. Her scientific achievements will be implemented, but this will not happen suddenly, but probably gradually and with the preliminary advanced training of not only the investigators but also the legislature. In this regard, I have always defended the position that the specialization of investigative bodies is prerequisite for their growth. That is why I welcome Z. Krasteva, also as an adept for specialization through specialized training according to the type of crime, the investigative action, its purpose, and content.

In general, the work of the author is a contribution to the criminalistics. It is presented with correctness and good faith in dealing with this vast amount of literary and practical sources. There is also scientific sincerity in the comprehensive study, use, comment, and last but not least, criticism and expression of the author's opinions and visions. Of course, these contributions are related and based on the theoretical developments of English-speaking authors from many countries around the world - from the US, European countries to Australia. Z. Krasteva has also been able to find new, complex, and current problems to investigate, analyze, and propose for discussion and application in the practice of the investigators and the court. The candidate has undoubtedly personally selected and processed correctly huge in its quantity and quality material, to present to us a significant development in volume and creativity.

3.3. The article - "Recognition in Criminal Procedure in the Light of Modern Advances in Cognitive Psychology" is covered by a peer-reviewed monograph.

3.4. Publications outside the scientific field for which the competition is announced are also a scientific achievement of the applicant. They show the broad scientific, cultural, and public interests and attitudes that the author has. In addition, the forensic knowledge she possesses is thus realized as an experience and specialty of the candidate in the field of the higher legal education. Last but not least, these studies, beyond criminalistics, but also of legal significance, have a beneficial effect on her research and teaching work.

4. My impressions of the applicant are extremely favorable. She is precise, persistent, focused on teaching and research. Correct, careful with colleagues and students, she has succeeded in building an image of indisputable authority, of a person you can trust and whom you cannot disrespect.

Conclusion:

Based on the above considerations, I can definitely say that with her scientific, pedagogical, social and personal qualities and achievements the candidate Chief Assistant Professor Zdravka Vladimirova Krasteva, Ph.D., meets all requirements of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, and the Regulations for its implementation. That is why I propose that Zdravka Vladimirova Krasteva be selected as an “Associate Professor” in the professional field 3.6. Law (Criminalistics).

30.07.2019

Sofia

Reviewer:

Prof. Dr. Ivan Boev